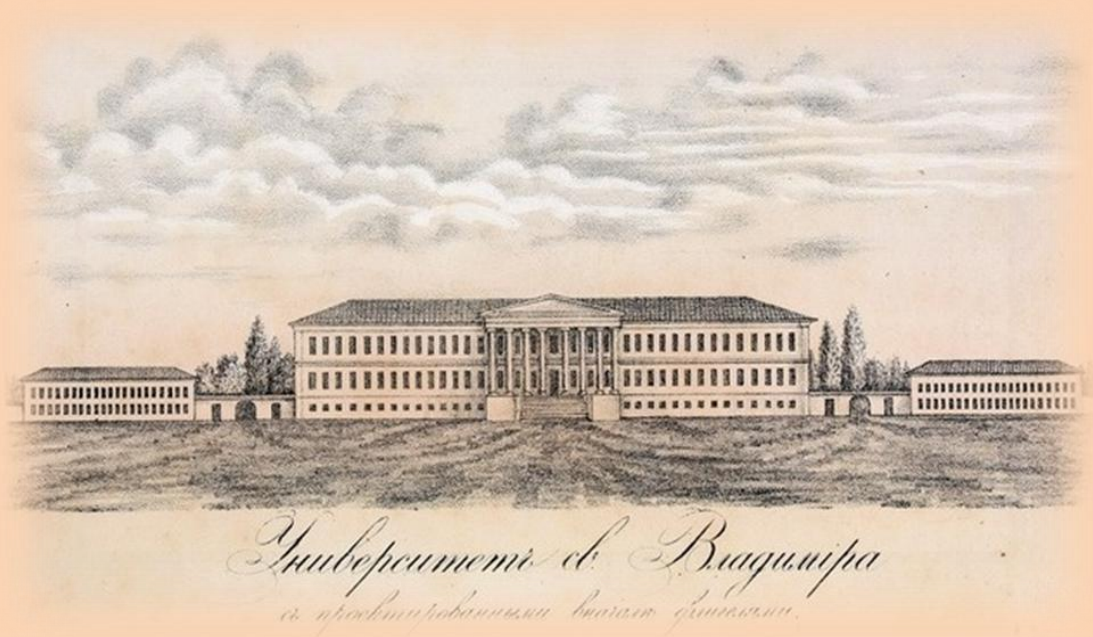

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
Інформаційно-бібліографічний відділ

ЦІКАВІ ФАКТИ З МИНУЛОГО
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
інформаційні матеріали
для розв'язування кроссворду

2024

Цікаві факти з минулого Київського національного університету імені Тараса Шевченка : інформаційні матеріали для розв'язування кросворду / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [автор-упоряд. Н. В. Кошлякова]. – Київ : [б. в.], 2024. – 17 с. : іл., [2] табл. – До 190-річчя Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Матеріали підготовлено на основі фонду НБ ім. М. Максимовича. Вони містять: рекомендаційний список літератури; питання для розв'язування кросворду; таблицю для заповнення; таблицю-ключ з відповідями. Всі відповіді розташовано за порядковими номерами бібліографічних описів у рекомендаційному списку літератури.

Зміст

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	5
ПИТАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КРОСВОРДУ	9
ТАБЛИЦЯ ДЛЯ ЗАПОВНЕННЯ.....	12
ТАБЛИЦЯ-КЛЮЧ З ВІДПОВІДЯМИ	13
ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ	14
ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ	16

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. **Биографический** словарь профессоров и преподавателей Университета Св. Владимира (1834–1884) / под ред. В. С. Иконникова. – Киев, 1884. – XXXVI, 816, II, [4] с.
2. **Ботанічний** сад імені академіка О. В. Фоміна : 1839–2009 : путівник-довід. / К. М. Баглай [та ін.] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [за ред. В. В. Капустяна, В. А. Соломахи]. – Київ : Київський ун-т, **2009**. – 368 с. – До 170-річчя Ботанічного саду ім. акад. О. В. Фоміна.
3. **Венгер Є. Ф.** Історія фізико-математичного факультету Імператорського університету Святого Володимира 1834–1934 / Венгер Є. Ф., Пасічник Ю. А. – Київ : Деснянська правда, **2011**. – 127, [1] с., [8] арк. фотоіл. : портр.
4. **Владимирский-Буданов М. Ф.** Пятидесятилетие Императорского Университета Св. Владимира : речь, произнесенная на юбилейном акте университета/ Т. 1 : Университет Св. Владимира в царствование Императора

Николая Павловича / М. Ф. Владимирский-Буданов – Киев : В тип. Имп. ун-та Св. Владимира, **1884**. – 59 с.

5. **Внесок** учених Київського університету в розвиток освіти, підготовку педагогічних та наукових кадрів : матеріали студ. наук. конф. 25–26 квіт. 2014 р.: 180-річчю Київ. ун-ту присвячується / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ф-т психології, Каф. педагогіки ; [за заг. ред. А. А. Марушкевич]. – Київ ; Ніжин : Лисенко М. М., **2014**. – 351, [1] с.

6. **Додати** весни // Київський університет. – Київ, **2017**. – Верес. (№ 7): Дайджест. – С. 1.

7. **З іменем** Святого Володимира : Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників : у 2 кн. / [упоряд. В. Короткий, В. Ульяновський]. – Київ, 1994.

8. Кн. 1. – 398 с. : іл.

9. Кн. 2. – 453 с. : іл.

10. **Знову** зацвіла // Київський університет. – Київ, **2021**. – Січ. (№ 1). – С. 6.

11. **Історія** Київського університету : монографія : у 2 т. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [керівник проєкту Л. В. Губерський]. – Київ : Київський університет, **2019**.

12. Т. 1 / [В. Ф. Колесник, К. М. Казакевич, О. Г. Сокирко та ін.]. – 715, [1] с. : портр., іл.

13. Т. 2. / [О. В. Вербовий, І. М. Мороз, О. В. Даниленко та ін.]. – С. 723–1602, [7] с. : іл., портр.

14. **Киевский** университет : документы и материалы: 1834 – 1984 / [сост. В. А. Замлинский ; редкол.: М. У. Белый, Л. В. Губерский, И. И. Ляшко и др.]. – Киев : Вищ. шк., **1984**. – 191 с.

15. **Мяскова Т. Є.** Бібліотека Імператорського Університету св. Володимира: з історії комплектування (1834–1927 рр.) / Т. Мяскова ; [наук. ред. О. С. Онищенко] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, **2005**. – 182, [1] с.

16. **Нариси** з історії геологічних досліджень у Київському університеті / за ред. В. Г. Молявка, О. В. Зінченка. – Київ : Рада, 1999. – 327 с.
17. **Патриляк І. К.** Нариси з історії Київського університету : навч. посіб. для студентів іст. ф-ту / І. К. Патриляк, М. А. Боровик, О. В. Ляпіна ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Іст. ф-т. – Київ : [б. в.], **2009**. – 130, [1] с. : іл.
18. **Почесні** члени і доктори Університету св. Володимира / автори-упоряд. : В. А. Короткий, Т. В. Табенська, Ю. В. Цимбал. – Київ : Либідь, **2005**. – 328 с. : іл.
19. **Професори** Київського університету : короткий біогр. довід. : [містить 2046 біогр. ст., присвяч. проф. ун-ту] / МОН України, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [редкол.: Л. В. Губерський (голова), О. К. Закусило, В. А. Бугров та ін. ; передм. Л. В. Губерського ; наук. ред. Ю. В. Латиш]. – Київ : Київський ун-т, 2019. – 634, [1] с. : портр. – Присвяч. 185-річчю Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка.
20. **Ректори** Київського університету. 1834–2006 / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; В. А. Короткий, Т. В. Табенська, І. І. Тіщенко [та ін.] – Київ : Либідь, **2006**. – 336 с.
21. **150 років** розвитку вітчизняної історичної науки в Київському університеті : матеріали Республіканської наук.-практ. конф., Київ, 20–21 жовт. 1992 р. / Київський ун-т імені Тараса Шевченка ; ред.кол.: Я. М. Серіщев (відп. ред.), В. М. Мордвінцев, С. П. Стельмах, О. Ю. Комаренко, О. О. Тарасенко. – Київ : [б. в.], **1993**. – 190 с.
22. **Сторчай О. В.** Мистецька освіта в Київському університеті / О. В. Сторчай // Другі читання пам'яті М. Ф. Біляшівського : матеріали наук. конф., 24–25 жовт. 2007 р. / Нац. худож. музей України ; [відп. за вип. Л. В. Толстова]. – Київ, **2009**. – С. 201–217.
23. **Тарасенко О.** Становлення та розвиток історичної освіти і науки у Київському університеті у 1834–1884 рр. / О. Тарасенко. – Київ : Логос, **1995**. – 274 с.

24. **Українська мова і література в Київському університеті** : зб. наук. студій, присвячених 80-річчю кафедр україністики / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [редкол.: М. К. Наєнко (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Просвіта, **1999**. – 158, [2] с.

25. **Університет Святого Володимира: студентське життя 1834–1917** : [зб. документів : для студ., викладачів, істориків вищ. шк., широкого загалу] / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка імені М. Максимовича ; Центр. держ. іст. архів України у м. Києві та ін. [упоряд. В. А. Короткого] ; за ред. Л. В. Губерського. – Київ : Київський ун-т, **2014**. – 415, [1] с., [32] арк. фотоіл. – (Університетська минувшина).

26. **Університетська шевченкіана** : довід. посіб. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Ін-т філології ; [авт.-упоряд. В. Іскорко-Гнатенко] ; за заг. ред. проф. О. М. Сліпушко. – Київ : Логос, **2017**. – 436 с., [1] арк. портр. : іл., фотоіл.

27. **Шульгин В. Я.** История университета Св. Владимира / сочинение Виталия Шульгина. – Санкт-Петербург : В типографии Рюмина, **1860**. – 230 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КРОСВОРДУ

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ:

Один (1). Перший бібліотекар Імператорського університету св. Володимира.

Два (2). Перший директор Ботанічного саду Університету св. Володимира.

Три (3). Імператор якої країни Латинської Америки відвідав Університет св. Володимира у 1876 р. та отримав диплом Почесного члена Університету.

П'ять (5). Ректор, геолог за фахом.

Шість (6). Назва квартири, в якій проживали бідні («недостатні») студенти Університету св. Володимира.

Сім (7). Для якого предмету сюртук студента Університету св. Володимира мав розріз зліва.

Вісім (8). Назва спеціального приміщення, в якому студенти відбували покарання за пропуски занять без поважної причини.

Одинадцять (11). Прізвище вчителя живопису в Університеті св. Володимира.

Тринадцять (13). Який факультет у 1920 р. було розформовано, а на його базі було створено окремий інститут.

Чотирнадцять (14). Назва категорії (посади) викладача іноземних мов в Університеті св. Володимира.

Сімнадцять (17). Прізвище українського історика, археолога, етнографа, професора Київського університету, який перший в українській історіографії розпочав широке узагальнення документів і фактів з історії козаччини.

Вісімнадцять (18). Прізвище першого професора кафедри православного богослов'я, кафедрального протоієрея, доктора богослов'я.

Дев'ятнадцять (19). Прізвище математика, який в 1937 р. організував експедицію на Північний полюс для створення там першої дрейфуючої станції «СП-1».

Двадцять (20). На скільки років було затверджено професора М. О. Максимовича на посаду ректора.

Двадцять два (22). Церковно-громадський діяч, мовознавець, автор шевченкознавчих праць, поет та педагог.

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ:

Три (3). Прізвище одного із засновників Київського фізико-математичного товариства, що мав безпрецедентний педагогічний стаж 75 років.

Чотири (4). Назва дерева Країни сонця, що сходить, у Ботанічному саду імені А. В. Фоміна.

Дев'ять (9). Прізвище викладача, який читав курс «История малорусской литературы» в 1908–1909 рр.

Десять (10). Найстаріше в Європі дерево, яке є прикрасою колекції Ботанічного саду імені А. В. Фоміна.

Дванадцять (12). Прізвище російського письменника українського походження, який мав намір викладати історію в Університеті св. Володимира.

П'ятнадцять (15). Назва посади чиновника у царській Росії, який завідував господарськими справами і порядком у державній установі – Університеті св. Володимира.

Шістнадцять (16). Прізвище одного з видатних дослідників генеалогії українського дворянства.

Двадцять один (21). Перші курси з історії української мови почали читати в Університеті з 1913 р. Прізвище професора, який читав курс.

Двадцять три (23). В перший рік свого заснування Університет св. Володимира мав один факультет. Назва факультету.

ТАБЛИЦЯ ДЛЯ ЗАПОВНЕННЯ

			1				2					3							
							4								5				
	6																		
					7														8
											9								
10									11										
					12														
										13			14						
										15									
			16	17		18													
		19																20	
														21	22				
	23																		

ТАБЛИЦЯ-КЛЮЧ З ВІДПОВІДЯМИ

			1 Я				2 Б					3 Б	У	К	Р	Є	Є	В	
			Р				Е					Р							
			К				4С	А	К	У	Р	А				5 Б			
	6 Ш		О				С					З				О			
	Т		В		7 Ш		Е					И				Н			8 К
	Р		С		П		Р					9Л	О	Б	О	Д	А		А
10 П	А	Л	Ь	М	А				11 К			І				А			Р
	Ф		К		12Г	О	Г	О	Л	Ь		Я				Р			Ц
	Г		И		А				Е		13 М			14 Л		Ч			Е
	А		Й						М		15Е	К	З	Е	К	У	Т	О	Р
	У								Б		Д			К		К			
	З			17 А	16М	К	18 С	И	М	О	В	И	Ч		Т				
		19 Ш		Н		К			В		Ч			О				20 Д	
		М		Т		В			С		Н			21 Р	22 О	З	О	В	
	23Ф	І	Л	О	С	О	Ф	С	Ь	К	И	Й			Г			А	
		Д		Н		Р			К		Й				І				
		Т		О		Ц			И						Є				
				В		О			Й						Н				
				И		В									К				
				Ч											О				

Відповіді розташовано за порядковими номерами бібліографічних описів у РЕКОМЕНДАЦІЙНОМУ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ

Один (1). Перший бібліотекар Імператорського університету св. Володимира – **О. Ярковський**. [15, С. 82].

Два (2). Перший директор Ботанічного саду Університету св. Володимира. **В. Г. Бессер**. [2, С. 6].

Три (3). Імператор якої країни Латинської Америки відвідав Університет св. Володимира у 1876 р. та отримав диплом Почесного члена Університету. Останній імператор з **Бразилії**. [9, С. 240]; [18, С. 138–139]. Є згадка про те, що Педру II д'Алькантра, останній імператор Бразилії під час своєї всесвітньої подорожі 7–9 вересня 1876 р. відвідав Київ та Університет св. Володимира. Він пропонував перед будівлею Університету влаштувати сквер.

П'ять (5). Ректор, геолог за фахом. **В. Г. Бондарчук**. [20, С. 230–241]; [16, С. 142–144].

Шість (6). Назва квартири, в якій проживали бідні («недостатні») студенти Університету св. Володимира. **Штрафгауз** – квартира студентів, був своєрідною формою благодійності. Для цих квартир будівлі винаймали окремо. Це були помешкання чиновника І. Петрова та поміщика Ф. Березовського. [12, С. 163].

Сім (7). Для якого предмету сюртук студента Університету св. Володимира мав розріз зліва. З правил про носіння форменого одягу студентів Імператорського Університету св. Володимира: «3) Сюртук тёмно-зеленого сукна, двубортный, застёгивающийся на 6 жёлтых металлических пуговиц с изображением Государственного Герба. На левой стороне разрез для **шпаги**». [25, С. 345].

Вісім (8). Назва спеціального приміщення, в якому студенти відбували покарання за пропуски занять без поважної причини. Студент, який не з'явився на лекції чи репетиції без поважної причини, відбував покарання у спеціальному приміщенні. Назва його – **карцер**. (пункт.2 «Правил...»). [25, С. 76].

Одинадцять (11). Прізвище вчителя живопису в Університеті св. Володимира. Вчителем живопису в Університеті св. Володимира був **Б. Клембовський**. [27, С. 54]; [22, С. 201–217].

Тринадцять (13). Який факультет у 1920 р. було розформовано, а на його базі було створено окремий інститут. Було розформовано **медичний** факультет. [5, С. 135].

Чотирнадцять (14). Назва категорії (посади) викладача іноземних мов в Університеті св. Володимира. **Лектор** [17, С. 27].

Сімнадцять (17). Прізвище українського історика, археолога, етнографа, професора Київського університету, який перший в українській історіографії розпочав широке узагальнення документів і фактів з історії козаччини. **В. Б. Антонович**. [23, С. 92–93, С. 271–273].

Вісімнадцять (18). Прізвище першого професора кафедри православного богослов'я, кафедрального протоієрея, доктора богослов'я. **І. М. Скворцов** [12, С. 423].

Дев'ятнадцять (19). Прізвище математика, який в 1937 р. організував експедицію на Північний полюс для створення там першої дрейфуючої станції «СП-1». **О. Ю Шмідт**. [3, С. 42–43].

Двадцять (20). На скільки років було затверджено професора М. О. Максимовича на посаду ректора. На підставі царського указу від 25 грудня 1833 р. та подання міністра народної освіти до Комітету Міністрів затверджено професора М. О. Максимовича на посаду ректора на **два** роки. [14, С. 15].

Двадцять два (22). Церковно-громадський діяч, мовознавець, автор шевченкознавчих праць, поет та педагог. **І. І. Огієнко**. [26, С. 246–247].

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ

Три (3). Прізвище одного із засновників Київського фізико-математичного товариства, що мав безпрецедентний педагогічний стаж 75 років. У 1959 р. механіко-математичний факультет урочисто відсвяткував 100-річчя професора **Б. Букрєєва**, одного із засновників Київського фізико-математичного товариства, що мав педагогічний стаж 75 років. [13, С. 858].

Чотири (4). Назва дерева «Країни сонця, що сходить», у Ботанічному саду імені А. В. Фоміна. У 2017 р. відбулася церемонія висаджування національного дерева Японії – **сакури** у Ботанічному саду імені А. В. Фоміна. До неї долучилися Посол Японії в Україні Шігекі Сумі та ректор КНУ Л. Губерський. В 2017 році Україна і Японія святкували 25-ту річницю дипломатичних відносин. [6, С. 1].

Дев'ять (9). Прізвище викладача, який читав курс «История малорусской литературы» в 1908–1909 рр. **А. М. Лобода**. [9, С. 356].

Десять (10). Найстаріше в Європі дерево, яке є прикрасою колекції Ботанічного саду імені А. В. Фоміна. **Пальма** лівістона південна. Має понад 200 років. Вже у дорослому віці примандрувала до Києва з Ботанічного саду Кременецького ліцею у 1834 році. Півтора століття прожила в контейнері, а після реконструкції оранжереї (1976–1979 рр.) була висаджена у ґрунт. Умови, створені для рослини у новій оселі, були настільки сприятливими, що в 1976 році вона вперше зацвіла. [2, С. 245]; [10, С. 6]

Дванадцять (12). Прізвище російського письменника українського походження, який мав намір викладати історію в Університеті св. Володимира. **М. В Гоголь**. [8, С. 113–117].

П'ятнадцять (15). Назва посади чиновника у царській Росії, який завідував господарськими справами і порядком у державній установі – Університеті св. Володимира. **Екзекутор**. «...в ведении экзекутора Императорского Университета Св. Владимира состоят: 1) здания

университетские с принадлежностями их; 2) нижние университетские служители». [25, С. 257–262].

Шістнадцять (16). Прізвище одного з видатних дослідників генеалогії українського дворянства. **М. Максимович.** [21, С. 98–101].

Двадцять один (21). Перші курси з історії української мови почали читати в Університеті з 1913 р. Прізвище професора, який читав курс. **В. Розов.** [24, С. 15].

Двадцять три (23). В перший рік свого заснування Університет св. Володимира мав один факультет. Його назва – **Філософський** факультет. [4, С. 3].